

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯСТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедраслов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАВЧАЛЬНА (АРХІВНО-ДЖЕРЕЛЬНО-КРАЄЗНАВЧА) МОВНА
ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність **В11 Філологія**

Спеціалізація(занаявності) **В11.033 Слов'янські мови та література**
(переклад включно), перша - польська

Галузь знань **В** Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри слов'янських мов
Протокол №1 від “27” серпня 2025 р.

м.Івано-Франківськ–2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	НАВЧАЛЬНА (АРХІВНО-ДЖЕРЕДЬНО-КРАЄЗНАВЧА) МОВНА ПРАКТИКА
Викладач (-і)	к.ф.н. , доц.. Мицан Дарія Миронівна
E-mail викладача(-ів)	dariia.mytsan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS
Консультації	Консультації проводяться згідно з узгодженим графіком на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять, окрім того практикується залучення онлайн ресурсів за попередньою домовленістю.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Навчальна (архівно-джерельно-краєзнавча) мовна практика» складається з практичного курсу, в основу якого покладено знайомство з польською культурною спадщиною міста та області. Акцентується увага на мовну та літературну, фольклорну спадщину регіону. А також на топонімію та ономастику, які мають польське походження. Навчальна мовна практика спрямована на поглиблення практичних навичок аналізу мови та її використання у різних комунікативних ситуаціях. Курс охоплює основні напрями прикладної лінгвістики, фольклористики, літературного краєзнавства. Студенти здобувають уміння застосовувати знання з володіння польською та англійською мовами в реальних практичних ситуаціях, аналізувати мовні явища з урахуванням контексту, культурних та соціальних факторів, вивчають методіку проведення екскурсій іноземними мовами, їх специфіку, збирають та аналізують фольклорний матеріал. Особлива увага приділяється розв'язанню практичних завдань, пов'язаних із використанням мовних знань у реальних ситуаціях, таких як спілкування з носіями мови, переклад та створення текстів для екскурсій, а також розвиток міжкультурної комунікації.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курс має на меті ознайомити майбутніх філологів-полоністів з:

- 1) «родинною» польською мовою етнічних поляків, мешканців Івано-Франківська;
 - 2) записами польською мовою в архівних документах та метричних книгах, а також з архівними сучасними підходами до теорії перекладу з точки зору міжкультурної комунікації;
 - 3) епітафіями на польських похованнях (м. Коломия);
 - 4) міжкультурними паралелями та конкретними прикладами перекладу автентичних текстів (на прикладі твору С. Вінченца „Na wysokiej poloninie”;
- сформувати у студентів-полоністів:

- 1) навички та уміння вести розмову з носіями польської мови;
- 2) професійну перекладацьку компетенцію, підготувати їх до міжкультурної комунікації і професійної діяльності в сучасних умовах.
- 3) обізнаність із роллю перекладу в процесі комунікації між польською і українською мовами, а також між польською і українською культурами;

Завданням цієї дисципліни є підготовка висококваліфікованого філолога-полоніста, який здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній

з аналізом, творенням і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної польсько-української і українсько-польської комунікації.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології та перекладу (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та літературного краєзнавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати польську, англійську мови в усній і письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію польської, англійської мови і польської та світової літератур, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми польської, англійської, української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів польською мовою, англійсько та українською мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати польську, англійську, українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції польської, англійської, української філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами під час розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі польської, англійської та української філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття			Загальна кількість годин
			90
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
2	B11 Філологія	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин	
	практичні	самостійна робота
Тема 1. Настановча нарада. Зустріч з носіями польської мови в м.Івано-Франківську в СКРiDE (Центр польської культури та європейського діалогу). Перегляд фільму польською мовою про Івано-Франківськ.	4	4
Тема 2 Навчальні лекції щодо методики проведення екскурсій. Лекція з носіями англійської мови.	4	10

Тема 3. Похід до Обласного архіву в Івано-Франківській області. Лекція щодо роботи зі старими документами (записи польською та латинськими мовами).	4	4
Тема 4. Відвідування музею історії міста (Палац Потоцьких) Краєзнавчого музею, підземель ратуші.	4	
Тема 5. Робота над індивідуальним завданням.		6
Тема 6. Настановчі лекції щодо виїзних краєзнавчих екскурсій: 1) ознайомлення за допомогою довідкової літератури, періодичних видань з історією місцевості, де буде проходити практика, з її соціально-економічним та культурним станом, зокрема краєзнавчим матеріалом, видатними діячами польської культури і літератури, фольклорним матеріалом; 2) навчання студентів навичок запису фольклору, літературно-краєзнавчих текстів та фіксації роботи експедиції.	4	4
Тема 7. Виїзна екскурсія: <ul style="list-style-type: none"> • Літературно-меморіальний музей Івана Франка у с. Криворівня, • Національний музей народного мистецтва Гуцульщини та Покуття (м. Коломия). • Старий польський цвинтар (м. Коломия) • чи інше місто за вибором студентів. 	6	10
Тема 8. Проведення залікової екскурсії містом на одну з обраних локацій (презентація плюс розповідь). Пам'ятки архітектури, костели, цвинтарі, сакральні споруди Івано-Франківська та області (усі згадки про перебування у складі Польщі).	4	10
Тема 9. Підсумкова робота. Підготовка документації та звіту.		10
Тема 10. Захист практики.	2	2
Разом годин за семестр	30	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється на основі: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Рекомендацій щодо оформлення звіту та критеріїв оцінювання науково-дослідної практики. Система оцінювання практики відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті та описані в Методичних рекомендаціях, Загальні 100 балів включають:
-----------------------------------	---

	<p>1) Присутність на усіх заходах передбачених практикою – 18 балів (6 днів по 3 бали);</p> <p>2) Опис пам'яток архітектури про обраний об'єкт в м. Івано-Франківську (екскурсія та презентація) польською мовою (20 балів);</p> <p>3) Індивідуальне завдання (есе або мініпроект) англійською мовою на одну з обраних тем (25 балів);</p> <p>4) Участь у виїзних екскурсіях з метою збору фольклорно-краєзнавчого матеріалу та запис фольклорного тексту (письмово або аудіо-) (17 балів);</p> <p>5) Щоденник лінгвістичної практики (10 балів);</p> <p>6) Звіт про проходження практики та захист практики (10 балів).</p> <p>Підготовка індивідуального завдання. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального завдання (есе або мініпроекту на обрану тему). Оцінювання індивідуального проекту здійснюється за 25 бальною шкалою.</p> <p>Критерії оцінювання індивідуального завдання: «22-25 балів» – індивідуальне завдання виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. «18-21балів» – індивідуальне завдання містить деякі незначні помилки та суперечні питання. «10-17 балів» – індивідуальне завдання містить декілька значних помилок. «Менше 10 балів» – індивідуальне завдання не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності.</p>																	
Вимоги до звіту	<p>Після закінчення практики студент зобов'язаний подати у визначений термін власний звіт про проходження практики. Звіт практиканта має містити: інформацію про місце (базу практики) і час проходження практики, про робоче місце і функціональні обов'язки практиканта. Письмові роботи здаються у вигляді презентації з описом пам'яток, індивідуального завдання (есе або мініпроекту на обрану тему), відео ролику з підсумками та враженнями від практики.</p>																	
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль включає в себе оцінювання виконання вище перелічених завдань. Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Максимальний бал за підсумковий контроль становить 100 балів.</p> <p>Рівень знань студента оцінюється в балах та фіксується в журналі академічної групи після виконання кожного завдання. По завершенні практики загальна кількість балів, набраних студентом за семестр, заноситься в залікову відомість.</p> <p>Шкала оцінювання для заліку</p> <table border="1" data-bbox="475 1841 1471 2163"> <thead> <tr> <th>Університетська</th> <th>Оцінка ECTS</th> <th>Оцінка за національною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>A</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>25-49</td> <td>FX</td> <td>не зараховано</td> </tr> </tbody> </table>	Університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	90-100	A	зараховано	80-89	B	70-79	C	60-69	D	50-59	E	25-49	FX	не зараховано
Університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																
90-100	A	зараховано																
80-89	B																	
70-79	C																	
60-69	D																	
50-59	E																	
25-49	FX	не зараховано																

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Положення про запобігання академічному плагіату. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Відвідування занять	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника».</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру,</p>

	<p>взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику, подану в переліку додаткових питань для опрацювання). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:</p> <p>2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.</p> <p>2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.</p> <p>1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.</p> <p>Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
--	---

8. Рекомендована література

1. КорУМ : Корпус української мови Лабораторії комп'ютерної лінгвістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.mova.info/corpus.aspx?11=209>.
2. Словники України: Інтегрована лексикографічна система, версія 3.0 [Електронний ресурс]. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : 12 см Систем. вимоги: IntelPentium-II/300 ; 64 MbRAM ; NETFramework 2.0.
3. Діда Р., Устинський В. Життєпис Івано-Франківська. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2022. 767 с.
4. Матеріали Інтернет-сторінки: <http://stanislawow.net/historia.htm>
5. Андрущенко Т.М. Основи перекладознавства: навчальний посібник. – К.: Видавництво Либідь, 2011. – 312 с.
6. Коломієць Л.В. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник для студентів-філологів. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 328 с.
7. Цівкач О. Їх поєднала земля станіславівська... Діячі польської культури Прикарпаття ХІХ – першої половини ХХ століття. Станіславівське воєводство: навч. посібник [для студ. вузів] / О. М. Цівкач. Івано-Франківськ. Симфонія форте, 2012. 204 с.
8. Навчально фольклорно-літературно-краєзнавча практика, програма та методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2023. Режим доступу: <https://ksm.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/125/2025/03/metodychni-r.-i-prohrama-praktyky.pdf>
9. Серія «Моє місто». Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2007-2024.

Викладач

Дарія МИЦАН